

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului
cu privire la aprobarea Strategiei privind protecția aerului atmosferic pentru
anii 2018-2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia

1. Denumirea autorului, și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei privind protecția aerului atmosferic pentru anii 2018-2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, cu suportul parțial al proiectului Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) "Dezvoltarea Capacităților pentru Alinierea la Obiectivele Climatice ale Uniunii Europene în Țările din Parteneriatul Estic", finanțat de către Ministerul Federal al Mediului, Conservării Naturii, Construcției și Securității Nucleare al Germaniei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile acestuia

Proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei privind protecția aerului atmosferic pentru anii 2018-2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia este elaborat în conformitate cu prevederile art. 89, lit. b) din Capitolul 16 „Mediul Înconjurător” al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112 din 2 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.185-199, art.442) și Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 103-108, art. 271), care prevăd elaborarea și aprobarea unei strategii sectoriale privind calitatea aerului.

De asemenea, proiectul hotărîrii Guvernului este elaborat pentru realizarea prevederilor Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 20 iulie 2016 (Monitorul Oficial, 2016, nr. 217-229, art. 966).

Necesitatea elaborării și aprobării Strategiei privind protecția aerului atmosferic este condiționată de lipsa unui document de planificare la nivel național, care ar oferi un cadru unic de implementare pe termen lung în domeniul promovării acțiunilor specifice protecției aerului atmosferic.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei privind protecția

aerului atmosferic pentru anii 2018-2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nu transpune careva Directive UE. Oricum, proiectul documentului are la bază prevederile Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, prevăzute în Acordul de Asociere RM-UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Strategia privind protecția aerului atmosferic este un document strategic pe termen lung și urmează a fi realizată în perioada anilor 2018-2028. Ea stabilește obiectivele și sarcinile pe termen mediu și lung în vederea dezvoltării și implementării unui sistem de management integrat al calității aerului și impune abordarea sistemică a procesului de evaluare și gestionare a calității aerului, în corespundere cu cerințele legislației Uniunii Europene și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Obiectivul general al Strategiei privind protecția aerului atmosferic rezidă în dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a calității aerului prin armonizarea cadrului legislativ, instituțional și normativ cu standardele Uniunii Europene, bazat pe o abordare comună și divizarea teritoriului țării în zone sau aglomerări. Din obiectivul general reies 4 obiective specifice:

1. Asigurarea condițiilor de bună guvernare și eficientizare a potențialului instituțional și managerial în domeniul protecției aerului atmosferic.
2. Crearea pînă în anul 2028 a sistemului de monitoring integrat al calității aerului raliat la cel al Uniunii Europene, prin aplicarea standardelor și transpunerea legislației europene la nivel național.
3. Reducerea cu 50% a emisiilor de poluanți în aerul atmosferic pînă în anul 2028.
4. Crearea sistemului de informații privind calitatea aerului, racordat la cerințele regionale și internaționale, care ar satisface toate necesitățile de raportare și informare a factorilor interesați.

Corespunzător fiecărui obiectiv specific este descrisă situația actuală și sunt identificate problemele. Totodată sunt propuse direcțiile de acțiuni, prin intermediul cărora Guvernul va soluționa problemele identificate în sector:

Astfel, Strategia este structurată în 6 capitole: I. Introducere, II. Viziune, scop și obiective, III. Descrierea situației actuale, problemele identificate și direcțiile de acțiune cu 4 Secțiuni corespunzătoare fiecărui obiectiv specific, IV. Estimarea costurilor, V. Rezultatul și impactul preconizat și VI. Procedura de monitorizare și raportare. La fel, Strategia este însoțită de un plan de acțiuni pentru implementarea ei. Structura Strategiei corespunde prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici.

Strategia descrie modalitatea de creare a sistemului de monitoring al calității aerului, astfel ca acesta să răspundă cerințelor stabilite în Directiva 2008/50 și Directiva 2004/104. Astfel, este propusă instalarea pe teritoriul Republicii Moldova a 18 stații automate de monitoring a calității aerului, care vor colecta datele privind calitatea aerului în mod continuu (în prezent sunt prelevate probe doar de 3 ori pe zi), iar în baza lor va fi furnizată informație publicului în timp real despre starea aerului. La fel, datele colectate vor fi utilizate pentru elaborarea rapoartelor anuale în adresa Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, ratificată de către Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 399 din 16 martie 1995 (Monitorul Oficial, 1995, nr. 23).

Bazîndu-se pe cerințele directivelor UE și rezultatele evaluării preliminare a calității aerului, se propune divizarea teritoriului țării în 5 zone și 1 aglomerație. După o evaluare a calității aerului în zone și aglomerări, făcută în baza măsurărilor stațiilor automate, se vor elabora planurile de calitate a aerului. Acesta este instrumentul folosit în UE pentru a ameliora calitatea aerului în zonele și aglomerările poluate.

Strategia prevede crearea sistemului de informații privind calitatea mediului racordat la cerințele regionale și internaționale, care ar satisface toate necesitățile de raportare și informare a factorilor interesați.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru atingerea obiectivelor stabilite în Strategie, implementarea acesteia trebuie sprijinită adecvat. Cele mai mari cheltuieli financiare vor fi pentru implementarea obiectivului specific 2 "Crearea pînă în anul 2028 a sistemului de monitoring integrat al calității aerului raliat la cel al Uniunii Europene, prin aplicarea standardelor și transpunerea legislației europene la nivel național". Conform estimărilor efectuate de către experții GIZ, crearea sistemului de monitoring al calității aerului prin procurarea și instalarea a 18 stații automate și a 1 stații mobile implică cheltuieli în sumă de 915000 Euro. Costul analizatorilor, care vor asigura funcționarea stațiilor și efectuarea măsurărilor, este de 1940000 euro. Cheltuielile pentru laboratorul de calibrare sunt în jur de 195000 euro, iar pentru mentenanță și deservirea echipamentului - 25000 euro. Centrul de monitoring cu echipament TIC (hard și soft) va costa 300000 € ($\pm 50\%$). Astfel, în total, construcția sistemului de monitoring al calității aerului pentru întreg teritoriul țării, conform standardelor internaționale/europene va costa aproximativ 3400000 euro. Cum a fost menționat în descrierea Obiectivului 2, sistemul de monitoring al calității aerului trebuie creat eşalonat, deoarece sumele necesare procurării echipamentului sînt mari. Astfel, pentru prima etapă este necesară procurarea și instalarea 1 stații urbane, 1 stații de trafic și a 1 stații mobile. Ulterior vor fi procurate următoarele stații de monitoring. Se planifică, ca cheltuielile de procurare a stațiilor, analizatorilor, laboratorului de calibrare și a centrului de monitoring să fie acoperite inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare. În acest sens Ministerul colaborează cu GIZ, Delegația Uniunii Europene în Moldova,

Secretariatul Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi ș.a. în scopul identificării instituțiilor finanțatoare. Din partea Guvernului vor fi asigurate costurile pentru mentenanță și deservirea echipamentului.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Transparența decizională este asigurată prin plasarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei privind protecția aerului atmosferic pentru anii 2018-2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, rubrica "Transparență decizională" și pe pagina: www.particip.gov.md.

Ministru

Liviu VOLCONOVICI